

OBSLUHOVANÁ POPULACE

- vykazování obsluhované populace v osadách a městských částech
 - u **centrální knihovny** se vykazuje celkový počet obyvatel obce i města a dílčí části se od celku neodečítají. **V opodstatněných případech**, kdy se z uživatelského hlediska jedná o oddělené celky je možno provést odpočet dílčích částí.
 - knihovny v osadách a měst. částech uvádí počet obyvatel osady nebo městské části

I. KNIHOVNÍ FOND

- kolekce různých druhů dokumentů
- **definice:** Soubor *vybraných, uspořádaných, evidovaných* a odborně knihovnický *zpracovaných* dokumentů, shromážděných a uchovávaných v knihovně, který je *k dispozici uživatelům* pro absenční a prezenční půjčování a poskytování dalších knihovnických a informačních služeb.

I. KNIHOVNÍ FOND

- Knihovny bez vlastního KF
 - pokud nemá knihovna vlastní fond, pouze deponovaný z pověřené knihovny a/nebo výměnné soubory – **nevyplňuje do statistického výkazu** (ani stav KF ani volný výběr)
- Počet k.j. ve volném výběru
 - **Nelze-li přesně zjistit**, pak použijte propočtení podle Pokynů pro vyplňování jednotlivých ukazatelů Výkazu Kult, pro ř. 0115: 1 m police = cca 30 – 35 k.j., resp. svazků.

I. KNIHOVNÍ FOND

- **Kartografické dokumenty**
 - Mapy se vyplňují do řádku 0107 Kartografické dokumenty, pokud jsou jako příloha v knize – vykazují se jako knihy. Zvláštní přírůstkový seznam mít nemusí.
 - Upřednostněte vždy pravidla pro zpracovávání, resp. bibliografický popis, pak teprve se můžete orientačně řídit definicemi v Deníku
- **Obrazové dokumenty** – dvojrozměrné obrazové vyjádření = fotografie, malba, umělecká reprodukce, grafika...
- **Dokumenty, které nelze z hlediska druhu zařadit** mezi jmenované skupiny, začleníme do položky „jiné“
 - normy, patentové spisy, firemní literatura, **trojrozměrné dokumenty**, multimediální soubory a také **stolní hry**

I. KNIHOVNÍ FOND

- **elektronické dokumenty**
 - jako součást fondu jsou vykazovány elektronické dokumenty **na fyzickém nosiči** (CD, DVD přehrávané pomocí PC, i čtečky el. dokumentů)
- **elektronické databáze** nebo jednotlivé dokumenty, ke kterým získala knihovna **přístup** sjednáním individuální nebo konsorciální licence, jsou **vykazovány jako elektronické služby** knihovny v oddíle V. **Není fyzický nosič**
 - **Nezapočítává se AKS**

I. KNIHOVNÍ FOND

- Přírůstky
 - *Souhrn knihovních jednotek, které byly během vykazovaného období **doplněny** do knihovního fondu knihovny nákupem, darem, digitalizací, výměnou nebo jakýmkoliv jiným způsobem a **evidovány** v přírůstkovém seznamu.*
- Úbytky
 - *Souhrn knihovních jednotek, které byly během vykazovaného období **vyřazeny** z knihovního fondu (ztráty, poškození, aktualizace apod.) a **evidovány** v seznamu úbytků.*

I. KNIHOVNÍ FOND

PERIODIKA

Definice:

*Dokument v tištěné **nebo elektronické formě**, vydávaný postupně s pravidelnou nebo nepravidelnou periodicitou, obvykle s číselným nebo chronologickým označením, pod stejným názvem a se záměrem stálého pokračování.*

Zahrnuje např. časopisy, noviny, sborníky, výroční zprávy.

I. KNIHOVNÍ FOND

PERIODIKA

- Uvádíme počet jednotlivých titulů periodik, **nikoliv jednotlivá čísla**
- Pokud knihovna nakupuje některý titul multiplicitně, vykazuje **počet multiplikátů**
- Jak započítat periodikum s odběrem na 0,5 roku?
- Elektronické časopisy – zpravodaje obcí

- Součástí fondu a přírůstkového seznamu se stává **svázaný ročník** periodik. Ten je zařazen podle svého obsahu do příslušné skupiny, většinou jako naučná literatura
- **Neplatí obecně - záleží na praxi knihovny**

REGISTROVANÝ UŽIVATEL

- **definice:** *Fyzická nebo právnická osoba, která měla během alespoň části vykazovaného období platnou registraci v knihovně (nově založenou, obnovenou, nebo platnou z minulého období), a která je oprávněna půjčovat si dokumenty (absenčně i prezenčně) z fondů knihovny, anebo využívat další knihovnické a informační služby. Registrace může být provedena za přítomnosti osoby **v knihovně** nebo pro některý typ služeb dálkově **prostřednictvím internetu**. Tato fyzická nebo právnická osoba se v jedné knihovně **započítává pouze jednou ve vykazovaném roce**.*
- **Do počtu registrovaných uživatelů se započítává i uživatel, který měl platnou registraci z uplynulého roku, a který provedl v průběhu běžného roku alespoň jednu transakci zaznamenanou knihovním systémem**, např. výpůjčka, vrácení, prodloužení výpůjční lhůty, rezervace apod. I v tomto případě platí, že uživatel může být registrován v kalendářním roce pouze jednou.

REGISTROVANÝ UŽIVATEL

- **Příklad:** uživatel se registruje v listopadu roku 2016, v únoru si půjčí knihu a bude mu pro potřeby statistiky potvrzena registrace pro rok 2017. V listopadu 2017 mu projde roční registrace a požádá o její prodloužení. V tomto případě se obnovená registrace pro potřebu statistiky nezapočítává, ale započte se v roce 2018 při první výpůjčce.

Registrovaný uživatel do 15 let

- **Fyzická osoba, která nedosáhla věku 15 let** a měla během alespoň části vykazovaného období platnou registraci v knihovně (nově založenou, obnovenou, nebo platnou z minulého období), a která je oprávněna si půjčovat dokumenty (absenčně i prezenčně) z fondů knihovny, anebo využívat další knihovnické a informační služby. Tato osoba se v jedné knihovně započítává pouze jednou ve vykazovaném roce. Věkem do 15 let se myslí situace, kdy v období od 1. ledna do 31. prosince osoba nedovršila věk 15 let, tj. neměla v daném roce své 15 narozeniny.
- Do počtu registrovaných uživatelů do 15 let se započítává i uživatel, který měl platnou registraci z uplynulého roku, a který provedl v průběhu běžného roku alespoň jednu transakci zaznamenanou knihovním systémem, např. výpůjčka, vrácení, prodloužení výpůjční lhůty, rezervace apod. I v tomto případě platí, že uživatel může být registrován v kalendářním roce pouze jednou.
- **Souhlas rodičů nebo zákonného zástupce?**

REGISTROVANÝ UŽIVATEL

- Čtvrtletní, pololetní registrace, obnovení registrace vícekrát v jednom roce – vždy se **vykazuje jako jeden registrovaný uživatel**
- Registrace na více místech (hl. budova, pobočky), pokud vyžadují samostatnou registraci – uživatel se vykazuje podle počtu průkazů, tedy dvakrát, třikrát....
 - **Nedoporučuje se – znemožňuje srovnání**

NÁVŠTĚVNÍCI KNIHOVNY

- Návštěvníci celkem (0203) součet:
 - Fyzické návštěvy (0204)
 - Virtuální návštěvy (0209)

NÁVŠTĚVNÍCI KNIHOVNY

- návštěvníci využívající internet v knihovně (0206)
 - lze vykazovat i návštěvníky využívající **připojení na internet přes wi-fi síť**, pokud knihovna toto připojení nabízí a využívání sleduje
 - **Vykazovat pouze tehdy, když to umíme spočítat**

Návštěvníci akcí

- vykazování
 - *Počet návštěvníků vykazované akce (akcí) v daný den. V případě opakování akce v daném dni se počty návštěvníků sčítají.*
 - Počet účastníků cyklické vzdělávací akce se vykazuje u každé dílčí akce a počty se sčítají.***

NÁVŠTĚVNÍCI ONLINE SLUŽEB

- **Návštěvníci online služeb** neboli **virtuální návštěvníci** využívají služby knihoven prostřednictvím sítě z domova nebo jiných vzdálených míst.
 - Vykazují se v oddíle V. Elektronické služby knihovny
- Pouhá návštěva webové stránky bez využití konkrétní online služby se eviduje samostatně a do celkového počtu virtuálních návštěv se nezahrnuje.

III. Výpůjčky

Výpůjčky fyzických dokumentů - tištěných knih, časopisů a dalších dokumentů na hmotném nosiči

Výpůjčky celkem (ř. 301)

- Součet výpůjček jednotlivých druhů dokumentů
- Započítávají se všechny **evidované** výpůjčky (absenční, prezenční, prolongace)

III. Výpůjčky

Prezenční výpůjčky (ř. 316)

- Vykazují se pouze prezenční výpůjčky **evidované v AKS – pro knihovny s prezenčními KF**

Prolongace (ř. 317)

- Vykazuje se jako další výpůjčka pouze na základě požadavku uživatele
- **Nezahrnují se automaticky generované prolongace AKS**

III. Výpůjčky

Elektronické dokumenty (ř. 314)

- Výpůjčky elektronických dokumentů **na pevném nosiči** CD ROM, DVD
- Výpůjčky čteček e-knih – vykazuje se počet čteček nikoliv nahraných dokumentů

Nevykazují se zde e-výpůjčky e-knih a využívání elektronických zdrojů **online** (jsou vykazovány v oddíle V.)

III. Výpůjčky

Jiné (ř. 315)

- ostatní druhy dokumentů nezařazené v ř. 302-314
- např. **hry**, patenty, normy, firemní literatura apod.
- **Vykazování výpůjček neevidovaných dokumentů??**

III. Výpůjčky

- **0302 – 0305 výpůjčky:** pokud se na průkazku dospělého čtenáře půjčí dětská beletrie a nebo dětská naučná literatura, systém to vyhodnotí tak, že se jedná o výpůjčku krásné nebo naučné literatury dospělému uživateli (řádek 0302, 0303), i když tematicky to spadá do fondu dětského uživatele. A zase v opačném případě, pokud se na dětskou průkazku půjčí beletrie a nebo naučná literatura z fondu pro dospělé, systém to zahrne do výpůjček krásné a naučné literatury dětem (řádek 0304, 0305). Určující v tomto případě je, zda se jedná o dětského nebo dospělého čtenáře, nikoli jestli naučná literatura (nebo beletrie) pochází z fondu pro dospělého nebo dětského čtenáře.
- **Je to tak správně? ANO – respektovat jedno formální kritérium**

IV. Další údaje

Meziknihovní výpůjční služba v rámci státu
Obdržené požadavky z jiných knihoven (ř. 401-402)

Zaslané požadavky jiným knihovnám (ř. 403-404)

- Počet požadavků
- Počet kladně vyřízených požadavků
 - Poskytnutí výpůjčky
 - Poskytnutí reprografické kopie
 - Službou EDD

IV. Další údaje

Mezinárodní meziknihovní výpůjční služba

- Sledují se stejné statistické údaje jako u MVS
- Je realizována mezi knihovnami různých států
- Garantem služeb je ze zákona 6 vybraných knihoven (NK ČR, NTK, Knihovna AV ČR, MZK, VKOL, NLK)
- Knihovna, která žádá o službu prostřednictvím těchto knihoven ji vykazuje v kategorii **Meziknihovní výpůjční služba v rámci státu**

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Vzdělávací akce**
- **Kulturní akce**
 - Vykazujeme zvlášť (viz definice)
 - U sporných akcí vždy záleží na posouzení
 - **Cyklické akce** – vykazují se všechny lekce daného cyklu
 - Pokud se v knihovně uskuteční akce **jiné organizace**, kterou knihovna nepořádá – **nevykazuje se, např. pronájem**
 - Knihovna jako hlavní pořadatel – vykazuje se

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Plocha knihovny pro uživatele v m²**
 - **Plocha informačního centra** (nebo jiných částí) se započítává do plochy knihovny pouze v případě, že se zde také poskytují knihovnické služby.

*„Zahrnuje celkovou užitnou plochu knihovny určenou návštěvníkům (v hlavní budově a pobočkách), např. volný výběr, studovny, čítárny včetně letních čítáren, přednáškové (divadelní) sály apod. Nezahrnují se uzavřená skladiště, schodiště, vstupní prostory, sociální zařízení atd. **Je možné zahrnout plochu např. informačního centra nebo jiné části, pokud poskytuje knihovnické a informační služby.**“*

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Kopírovací služby (0430)**
 - Ano - NE
 - Knihovna vykazuje kopírovací služby, **i když** za ně **nevybír**á poplatky.
- V roce 2016 poskytovalo kopírovací služby 1283 knihoven (z 5353)
- **Pokud se poskytují kopírovací služby za úplatu, je nutné hradit poplatky Diii**

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- **Počet hodin pro veřejnost týdně**

- Úprava definice kvůli lepší srozumitelnosti, vykazování zůstává stejné

*„Uvede se počet hodin, během nichž je knihovna přístupna veřejnosti. **V jednotlivých dnech se započítává vždy provozní doba nejdéle otevřeného útvaru nebo pobočky.** Celkové provozní doby jednotlivých útvarů a poboček za týden se nesčítají.“*

*Uvádíme **vždy standardní provozní dobu***

Benchmarking: jiný způsob výpočtu: roční provozní doba

V. Elektronické služby knihoven

- **Webové stránky**
- Sleduje se, zda knihovny mají webové stránky a elektronický katalog knihovny (OPAC) na internetu
 - Zmínka o knihovně na webu není webová stránka
 - Šablony - Webnode
- **Počet návštěv webové stránky odkudkoliv**
- **Počet vstupů do elektronického katalogu** a počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu (tj. vstup uživatele do vlastního čtenářského konta) z prostoru knihovny a mimo něj
- **Počty vstupů jsou sledovány automatizovaně**

V. Elektronické služby knihoven

Možné problémy, dotazy

- Jak vykázat webovou stránku knihovny, když je **sekcí webu obce** a jak vykázat počet návštěv této stránky (sekce nemá samostatné počítadlo)?
- Může knihovna vykázat, že má elektronický katalog na internetu, pokud je její knihovní fond uveden pouze v souborném regionálním katalogu (vlastnictví fondu je označeno a lze z něj i objednávat)?

– Ano

V. Elektronické služby knihoven

Počet **vlastních** specializovaných databází
(ř. 508)

- Databáze, které knihovna **sama vytváří**
- Jejich obsah je speciálně tematicky, regionálně nebo jinak vymezen
- Jsou zpřístupněné uživatelům - místně nebo vzdáleně prostřednictvím internetu
- **Nezapočítává se elektronický katalog knihovny (OPAC)**

V. Elektronické služby knihoven

Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů (ř. 509)

- Online databáze, jednotlivé informační zdroje (např. báze zpřístupňované přes rozhraní EBSCO, ANOPRESS)
- Přístup: licence, předplatné, nákup
- **Nezapočítává se: elektronický katalog knihovny, AKS, volné zdroje, testovací přístupy apod.**

V. Elektronické služby knihoven

- **Počet vstupů do EIZ a databází z prostoru knihovny a mimo něj (ř. 510-511)**
 - Počet vstupů do vlastních i licencovaných databází a informačních zdrojů
 - Statistiky dodává poskytovatel databáze, u konsorciálních licencí vedoucí konsorcia
- **Nezapočítávají se vstupy do elektronického katalogu knihovny a uživatelského konta**

V. Elektronické služby knihoven

Počet zobrazených (stažených) digitálních dokumentů (ř. 512)

- Zpřístupnění dokumentu nebo jeho části **na časově neomezenou dobu**
(článek, kapitola z knihy, obrázek)
- Z vlastních specializovaných databází
- Z licencovaných EIZ
- Digitalizovaných dokumentů (součást fondu)
- **Nezapočítává se stažení obálky, obsahu**

V. Elektronické služby knihoven

Počet e-výpůjček e-dokumentů (ř. 513)

- Přenos obsahu dokumentu na zařízení uživatele **na časově omezenou dobu** (nejčastěji výpůjčka e-knihy)
- Např. výpůjčky eReading, Flexibooks, Ebrary, EBSCO

V. Elektronické služby knihoven

Online informační služby (počet zodpovězených dotazů) (ř. 514)

- Dotazy uživatelů přijaté a zodpovězené elektronickou cestou
- Např. služby typu Ptejte se knihovny včetně chatu, Napište nám, dotazy ze sociálních sítí, zaslané e-mailem...
- **Nezapočítávají se odpovědi na ankety umístěné na webu**

VI. Zaměstnanci

Ř. 601- 608 vykazují se **pouze zaměstnanci se smlouvou o pracovním poměru**

Počet zaměstnanců (**přepočtený stav**) (ř. 601)

- Vykazuje se celoroční průměr evidenčního počtu zaměstnanců přepočtený na plné úvazky

VI. Zaměstnanci

Odborní zaměstnanci knihovnického směru
(ř. 602, 603, 606)

- Pracovníci, kteří získali kvalifikaci z knihovnictví nebo oblasti informačních věd absolvováním vysokoškolského, vyššího odborného nebo středoškolského studia **nebo absolvovali akreditovaný rekvalifikační knihovnický kurz (NK, MZK, VK Olomouc, MSVK, Plzeň) nebo od roku 2016 složili příslušnou zkoušku v rámci Národní soustavy kvalifikací**

VI. Zaměstnanci

Ostatní odborní pracovníci (ř. 604, 605, 607)

- Kvalifikovaní pracovníci s vysokoškolským, vyšším odborným nebo úplným středoškolským vzděláním v ostatních oborech

Ostatní (ř. 608)

- Zaměstnanci bez uvedené kvalifikace v ř. 602-607 (a to i tehdy když pracují na knihovnickém místě)
- **Počet úvazků zaokrouhlovat na 2 desetinná místa**

VI. Zaměstnanci

Dobrovolníci (ř. 609-610)

- **Bez nároku na finanční odměnu**
- Dobrovolně na základě své vůle
- Není pracovněprávní vztah
- Starší 15 let (do 18 let souhlas rodičů)
- Vykazuje se
 - **fyzický počet osob**
 - součet všech odpracovaných hodin dobrovolníky ročně

Pracovníci na DPP a DPČ

- Jejich **počet se** ve výkazu KULT (MK) 12-01 **nesleduje**
- Vykazuje se čerpání mzdových prostředků na dohody v položce ostatní osobní náklady (oddíl VIII., ř. 805)
- Možné problémy:
 - vzniká dojem, že v knihovně pracuje 0 pracovníků
 - nechtějí uvádět finanční odměny

VII. Příjmy, výnosy

- Tržby za **vlastní výkony** (0701)
 - Poplatky z prodlení, registrace uživatelů
 - Provoz antikvariátu a jiné hospodářské činnosti knihovny
- Příjmy z **hlavní činnosti** (0702)
 - Pouze poplatky z prodlení, registrace uživatelů

VII. Příjmy, výnosy

- **Příspěvky, dotace a granty ze státního rozpočtu (0703)**
 - Příjmy z dotačních programů VISK, K21

Ekonomická část – vyplňuje se na 2 desetinná místa

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty na provoz z **rozpočtu kraje (0704)**
 - Finanční prostředky na výkon regionálních funkcí
 - Krajské granty

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty na provoz z **rozpočtu obce (0705)**
 - Pravidelná roční částka od obce na provoz
 - Včetně mimořádných příspěvků či dotací od obce

VII. Příjmy, výnosy

- Příspěvky, dotace a granty na provoz od **ostatních subjektů (0706)**
 - Např. příspěvek 3000 Kč od SKIP na projekt Maraton čtení
 - Nadace OKD, Nadace ČEZ a řada dalších
 - Příspěvky obcí na nákup knih do výměnného fondu
 - Příjmy z EU, příjmy na přeshraniční projekty

VII. Příjmy, výnosy

- Ostatní provozní výnosy výše neuvedené (0710)
 - Např. proplacení pojistné události

VII. Příjmy, výnosy

- Příjmy (výnosy) celkem (0711)
 - Součet všech příjmů

Výdaje

VIII. VYDAJE, RESP. NAKLADY

		Č. ř.
a		1
Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb		0801
z toho nájmy		0802
Osobní náklady (součet ř. 0804 až 0807)		0803
v tom	mzdy (resp. platy)	0804
	ostatní osobní náklady	0805
	náklady na zdravotní a sociální pojištění	0806
	zákonné sociální náklady	0807
Náklady na pořízení knihovního fondu celkem (z ř. 0801 včetně periodik a pořízení licencí na elektronické zdroje) ¹⁰		0808
z toho	nákup a předplatné periodik ¹⁰	0809
	nákup a pořízení licencí na elektronické zdroje ¹⁰	0810
Daně a poplatky (bez daně z příjmů)		0811
Daň z příjmů (účet. skupina 59)		0812
Odpisy dlouhodobého majetku		0813
Ostatní provozní náklady výše neuvedené		0814
Výdaje (náklady) celkem (součet ř. 0801 + ř. 0803 + ř. 0811 až 0814)		0815
z toho výdaje na hlavní činnost (z ř. 0815)		0816
Investiční výdaje (na hmotný a nehmotný majetek) celkem		0817
v tom	hmotný majetek ¹¹	0818
	nehmotný majetek ¹²	0819

• Materiál, energie, služby

• Osobní náklady (mzdy, OON, pojištění)

• Ostatní

• Investice

– Nad 40 000 Kč

– Software nad 60 000 Kč

VIII. Výdaje

- Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb (0801)
 - Včetně **nákladů na pořízení knihovního fondu**, které se **samostatně vykazují v řádku 0808**
 - Výdaj na nákup knihovního fondu = materiál
 - EIZ = služby
- **Osobní náklady (0803)**
 - Vykazují se i v případě 1 zaměstnance (statistika je povinná)

VIII. Výdaje

- Výdaje celkem (0815)
 - Neměly by být **vyšší než příjmy** celkem (0711)
- Výdaje na hlavní činnost (0816)
 - Z řádku 0815, výdaje na knihovnické činnosti
 - Nevyplňovat 0 – častá chyba knihoven

Na závěr

- Při vykazování respektovat definice
 - I když se někdy nehodí...
- Problémové případy
 - Použít zdravý rozum a dělat to vždy stejně
 - Zeptat
- Dodržovat vždy stejnou metodiku měření
 - Měřím špatně, ale dělám to dlouho... 😊
- Nevymýšlet si údaje, hodnoty